

28 יוני, 2023

הנדון: הנחיות לעניין הצבת שילוט בחירות בעיר גבעתיים

כידוע, מועד הבחירות לרשויות המקומיות יחול ביום 31.10.2023. לאור האמור, הריני להביא לידיעתכם את המגבלות החלות באשר לתליית שילוט/מודעות תעמולה ושלטים בעלי מסר פוליטי ברחבי העיר (להלן: "שילוט תעמולה").

המסגרת הנורמטיבית

1. חוזר מנכ"ל מיוחד – "הנחיות היועץ המשפטי לממשלה לקראת הבחירות לרשויות המקומיות", מספר 5/2018, מיום 17.04.2018, והנחיות היועץ המשפטי לממשלה מספר 1.1912 בנושא תחולת חוקי עזר של רשויות מקומיות על תעמולת בחירות ועל שלטים ומודעות בעלי מסר פוליטי, קובעים את ההנחיות ביחס לאכיפת חוקי עזר של רשויות מקומיות על מודעות ושלטים שנושאים פוליטי בזמן מערכת בחירות. מהנחיות אלו עולה כי חוק העזר לגבעתיים (שילוט), התשנ"ו-1996 (להלן – "חוק העזר") הינו הדין החל באשר לשילוט בחירות ותעמולה ברחבי העיר לרבות בשנת בחירות לצד הדינים הנוספים בנושא.
2. ישנם דינים שונים בנושא שילוט, לרבות חוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959 (להלן – "חוק תעמולת בחירות"), חוק הדרכים (שילוט), תשכ"ו-1966, חוקי העזר העירוניים כאמור בנושא שילוט ובנושא ניקיון העיר, וכו'. דינים אלה חלים במקביל ואין לומר כי חוק תעמולת בחירות הינו הנחיה ממצה או כי הוראת חוק מסוימת מוציאה כלל מתחולה את הוראות חוקי העזר העירוניים.
3. כלל, נושא השילוט ובכללו גם שילוט בעל תוכן פוליטי, חוסה תחת הסדרת חוקי העזר העירוניים בדרך השגרה לאורך השנה ועל בסיסם ייאכף הדין ע"י מחלקת הפיקוח, על כל שילוט בלתי חוקי שנתלה בעיר לרבות שילוט פוליטי.
4. יחד עם זאת, רק בתקופה של 90 יום בלבד טרם הבחירות (החל מיום 2.8.23), חל חוק תעמולת בחירות אשר מתיר תליה של שילוט פוליטי במקומות ספציפיים כפי שיפורט ולכן שילוט כאמור, הנתלה בהתאם לחוק תעמולת בחירות, לא ייאכף ע"י הוראות חוקי העזר בתקופה זו.

דהיינו, רק בתקופה זו, של 90 יום טרם מועד הבחירות תותר תליית שילוט בעל מסר פוליטי שלא יאכף ע"י חוק העזר אלא תיבחן חוקיותו לפי הוראות חוק הבחירות.

הוראות חוק תעמולת בחירות בנוגע לשילוט חלות החל מ- 90 יום טרם הבחירות:

5. סעיף 9(ב) לחוק תעמולת בחירות קובע כי כל תעמולה בשטח ציבורי שלא פורטה במפורש בסעיף 10 היא אסורה:

"פרט לאמור בסעיף 10 לא תהיה תעמולת בחירות באמצעות הדבקה, התקנה, כתיבה, צביעה או זריקת אור על מבנים או גדרות או על כבישים, מדרכות או שטחים אחרים המיועדים לציבור שילך או שישע בהם."

6. סעיף 10 לחוק תעמולת בחירות קובע כי ניתן לפרסם מודעות המכילות תעמולת בחירות במרחב הציבורי רק על גבי לוחות מודעות עירוניים (כאלו שמוצבים בעיר באופן קבוע) וכן על גבי לוחות מודעות שתציב העירייה באופן ייעודי לטובת מודעות של תעמולת בחירות לקראת הבחירות. בנוסף, מתיר חוק תעמולת בחירות לפרסם שילוט בחירות על גבי דירת מגורים וכן על משרדיה או מועדוניה של מפלגה או רשימת מועמדים ובלבד שהיא אינה אסורה על פי חוק הדרכים (שילוט), התשכ"ו-1966. באחריות כל מפלגה/סיעה ליידע את מחלקת הפיקוח ברשות אודות כתובת משרדיה.

7. לתשומת ליבכם, בתאריך 30.06.2022, נוסף לחוק תעמולת הבחירות סעיף 1א2 (א) הקובע חובת שקיפות בתעמולת בחירות. כחלק בחובת השקיפות נקבע כי כל מודעת בחירות חייבת לכלול את שמו של האדם האחראי להזמנתה ואת הדרכים ליצירת קשר עמו, ולגבי מודעה מודפסת – גם את שמו של המדפיס אותה והדרכים ליצירת קשר עמו, ואם פעל האדם האחראי להזמנתה מטעם מתמודד בחירות או גוף אחר – תישא המודעה את שם המתמודד או הגוף כאמור, את האות או הכינוי של הסיעה או את רשימת המועמדים ושמה של המפלגה שהגישה את רשימת המועמדים. כללים אלו חלים על כל סוג של מודעת בחירות, לרבות מודעה מודפסת, שלט, פרסום בעיתון, ברדיו או בטלוויזיה או תעמולה המופצת באינטרנט.

8. בהתאם לסעיף 7 לחוק תעמולת בחירות, השימוש באות של הרשימה הינו מותר רק ב- 42 הימים שלפני הבחירות. לפני מועד זה, תעמולה העושה שימוש בכתב או באופן אחר באות המציינת רשימת מועמדים - הינה אסורה!

הוראות נוספות לעניין שילוט:

9. **פרסום על גבי שלטי חוצות/מתקני פרסום חוצות**, ייעשה בהתאם להוראות הקבועות בסעיף 10ב' לחוק תעמולת בחירות ותוקפו החל מיום הגשת רשימות המועמדים לפי סעיף 35(ח) לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965.

10. יותר שילוט תעמולה על **עגלות ונגררים** ובלבד שהם מחוברים לכלי רכב ובמצב נסיעה. יובהר, כי אין להתיר שילוט תעמולה על גבי עגלות ו/או נגררים שאינם מחוברים לכלי רכב, ו/או על רכבים עומדים.

תקציר דגשים חשובים:

11. בתקופה של 90 הימים שלפני מועד הבחירות בלבד, מותרת תליית שילוט תעמולה כאמור לעיל, בלוחות המודעות הקיימים בעיר ו/או לוחות ייעודיים לצורכי תעמולה אשר יוקמו ע"י העיריה.

12. שילוט תעמולה בדירת מגורים אשר הינו מותר במסגרת הפטור של סעיף 10 לחוק תעמולת בחירות, הינו אך ורק ביחס לשלט המוצב בשטח הדירה עצמה: מרפסת/ חלון/ סורג/ מעקה, קיר של אותה דירה ולא בשטח שהינו שטח משותף לבניין.

13. מותרת תליית שילוט תעמולה על קירות חיצוניים במטה הבחירות/משרדי מפלגה המתמודדת בבחירות.

14. מותרת נשיאת שילוט תעמולה בזמן אסיפת בחירות.

15. חל איסור על הצבת שלט תעמולה על גדר חיצונית של בית פרטי שפונה לשטח ציבורי. ניתן להציב שלט תעמולה בתוך תחומי השטח הפרטי.

16. אין להציב שלטים על גדרות של בית משותף (למען הסר ספק, שטח מגודר בתוך בניין משותף אינו שטח פרטי גם אם אותו דייר קבל לכן אישור משכניו).

17. חל איסור מוחלט לתלות שילוט תעמולה במתקנים עירוניים ומבני הציבור לרבות בתי ספר, גני ילדים, מתקני ספורט, מועדוניות, מרכזים קהילתיים, או כל מבנה ציבורי אחר לשם קיום תעמולת בחירות.

18. חל איסור מוחלט לתלות שילוט תעמולה במקומות אשר לא פורטו לעיל ובכלל זה בשטח ציבורי כלשהו, ולרבות גדרות הפרדה, גדרות בשטחים ציבוריים, כבישים, מדרכות, אשר עלולים להפריע למשתמשי הדרך, להוות מכשול בדרכי גישה, או לסכן חיי אדם. שלט כאמור יוסר ע"י העירייה ללא כל התראה וללא כל דיחוי.

19. העירייה תקצה לוחות מודעות מסודרים שייעודם הינו לתליית מודעות תעמולה. שטח הפרסום בלוחות אלה לכל סיעה/ מפלגה/ רשימה יהיה שטח יחסי מסוים שיאפשר לכל הסיעות/ המפלגות/ הרשימות, זכות שימוש בלוחות אלה לצורכיהם הדמוקרטיים. העירייה ותפרסם את מיקום הלוחות הנ"ל ואת גודל השטח שיוקצה בהם לכל סיעה/ מפלגה/ רשימה, באתר העירייה.

20. יובהר כי התקנת שילוט תעמולה בהתאם להוראות חוק תעמולת בחירות (משמע, בתקופה של 90 יום טרם הבחירות) אינה מחייבת ברישיון ו/או תשלום אגרת שילוט.

21. למען הסר כל ספק, העירייה תפעל לקידום מערכת בחירות דמוקרטית שוויונית ומסודרת לפי כל דין. עובדי מחלקת הפיקוח בעיריית גבעתיים יונחו להקפיד על ביצוע אכיפה שוויונית, מקום שהוראות חוק העזר והוראות חוק תעמולת בחירות, יופרו.

22. שלט שיוצב שלא בהתאם להוראות אלה, וללא שהתקבל אישור להצבתו בהתאם לחוק העזר, תינתן לבעלי המקום, שבו הוצב השלט הודעה המורה לו להסירו בתוך 48 שעות וככל שלא יוסר בתוך הזמן האמור, העירייה תפעל להסרתו באופן מידי.

23. שלט המוצב בשטח ציבורי, יוסר ע"י העירייה באופן מידי, ללא כל התראה.

24. שלט המסכן ראות ו/או גישת הולכי דרך או משתמשי כביש המהווה מפגע מסכן חיים, יוסר ע"י העירייה באופן מידי ללא כל התראה.

25. מובהר כי העירייה לא תהיה אחראית לכל נזק ו/או בלאי שיגרם לשילוט אשר הוצב כאמור ו/או שהוסר ו/או בעקבות פעולת הסרה.

26. יש להקפיד ולפעול כל פי הוראות הדין על מנת להימנע מקנסות מיותרים ופעולות אכיפה שלא לצורך.

27. לאור זאת, ציבור המועמדים ותומכיהם, מתבקש להנחות את כל העוסקים במלאכה בתליית שילוט מטעם המתמודדים, לעשות כן אך ורק במקומות המותרים לתוך מילוי הנחיות הדין, לא להשחית ו/או להסתיר מודעות ושילוט שנתלה ע"י סיעות אחרות ולכבד זכותם של כל המתמודדים לבצע תעמולה דמוקרטית בהתאם לדין, וזאת לשם שמירת הזכות הדמוקרטית מחד, ומאידיך למען שמירת בטיחות הציבור ומשתמשי הדרכים, תוך שמירת הסדר, הניקיון, וחזות העיר.

28. מובהר למען הסר ספק כי בכל סתירה בין האמור לבין הוראות הדין – יגברו הוראות הדין.

29. בנוסף לאמור בהנחיות אלה יש לשים לב להנחיות חוק תעמולת בחירות בנושאים נוספים מלבד שילוט, לרבות ההוראות בדבר הגבלות על שימוש בדמויות כוחות הבטחון/ילדים, הגבלת שימוש ברמקול, הגבלת תעמולה בשידורי רדיו וטלוויזיה, איסור תכניות וכיבודים, הגבלת גודלן של מודעות בעיתונים, איסור הפרעה לרשימה אחרת, הסדרים לגבי אולמות ומקומות פומביים, הסדר שידורים ברדיו ובטלוויזיה, ועוד (האמור לעיל אינו רשימה ממצה ויש לעיין בקפידה בהוראות חוק תעמולת בחירות).

30. העירייה תפרסם הנחיות אלו באתר האינטרנט שלה לידיעת כלל המתמודדים.

בברכה,

חגית כץ, עו"ד
היועצת המשפטית לעירייה
גבעתיים
מס' רשיון: 25201